

ROLNIK

Bezpłatny dodatek
do „Drwacy“.

Rok IX.

Nowemiasto, dnia 6 czerwca 1935.

Nr. 22

Rady dla rolników na czerwiec.

Aczkolwiek z pewnem w tym roku opóźnieniem i to z powodu chłódów i przymrozków majowych, jednak w niedługim czasie nastąpi pora sianokosu. Trzeba przedtem gotowym być z innymi pilnymi pracami, aby mieć ręce wolne i skoro się zbiera na pogodę, nie marudzić, a brać się do kosy. A naprzód nie zawadzi wozy obejrzeć, czy całe, czy się koła nie rozsypują, czy drabiny mają szczelbę i witki. Pospieszyć się też z ukończeniem pielienia i okopywania ziemniaków, buraków i kapusty, bo, gdy zbiór siana przeszkodzi tym robotom, to potem często i czasu na nie się nie znajdzie, a zielisko i chwasty zagłuszą okopowizny. Ziemniaki po pierwszym okopaniu w 2 lub 3 tygodnie znowu winny być obsypane ziemią, ręcznie lub płuzkiem do oborywania. Im lepiej ziemniak pulchną ziemią jest ogarnięty, tem większy plon daje. Pierwszy raz oborywa się ziemniaki zwykle w jednym kierunku. Gdy ziemniaki są w kwadrat sadzone, wtedy przy drugim okopywaniu oborywa się wzdłuż i w poprzek na krzyż tak, że każdy krzak znajduje się jak w kopczyku. Okopywanie i oborywanie najlepiej wykonywać w czas chłodniejszy i wilgotny, gdy jednakże ziemia nie jest zbyt mokra.

Gdzie ziemniaków brakuje, nie wyszły w rzędach, tam można jeszcze dosadzić rozsadę kapusty, buraków, zasadzić fasolę lub słonecznik.

Gdyby długo susza panowała, należy kapustę podlewać, jeżeli ma dać plon dobry. Jest to móżolna robota, nosić lub wozić wodę na pole, ale kto raz spróbował pomóc w ten sposób kapuście, ten co roku będzie to robił. W małych gospodarstwach łatwo całe kapuściane pole podlać w ciągu dnia jednego. Najwygodniejszy sposób jest kubeł do noszenia na grzbiecie z kawałkiem rury drewnianej lub węża parcianego, podlewa się zaś obficie w dołek, pozostawiony koło każdej roślinki przy sadzeniu. Gdzie woda blisko w obfitości, tam można między rzędy na pole kapuściane napuścić w bruzdy wody, czerpać ją czy wiadrem czy pompą z pobliskiego stawu lub potoku; takie nawadnianie znakomicie wpływa w suchsze lata na urodzaj kapusty. Także buraki pastowne, sadzone w grobelki, lepiej rosną po podlaniu.

Nie ustawać z pielonką, chwastów nie powinno być nigdzie ani w okopowych ani w zbożach. Oset wycinać lub zasypywać kainitem. Rozpocząć uprawę ugorów, podorując płyciutko, poczem zaraz wał — brona. Sprężynówka dokona reszty. Stosowanie ugoru wskazane jest na ziemiach zachwaszczonych i niedorobnych. Na innych siać mieszanki. W ugorze najporęczniejszym dokonywać drenowania i wapnowania. Na ziemiach poleśnych, rudych, słabych siać tatarkę, a na suchych piaskach łubin żółty. Na lepszych czas jeszcze do połowy miesiąca na zasiew lnu, prosa.

W sadzie. Drzewka, posadzone szczególnie wiosną, należy często i obficie podlewać. W tym czasie można jeszcze drzewa zasilać nawozami płynnymi. Na drzewach przeszczepionych w miarę coraz większego rozwijania się pędów szlachetnych usuwać pozostawione paliczki, a pędy formować. Tępić w dalszym ciągu szkodniki drzew owocowych, jak prądkę, pierścienicę, owocówkę, jabłkówkę, przedzimka. Skrapiać pozatem drzewa owocowe 1 proc. cieczą bordoską przeciwko grzybkom. Okopywać kapusty i nawozić w okółkę pomiotem ptasim i gnojówką. Wycinać wici, odrostki korzeniowe w sadzie i w szkółce.

Przy inwentarzu. Krowom, jeżeli pastwisko nie wystarcza, dodawać zielonki, a dobrym mlecznikom także i otrąb. Cielętom nie skąpić owsa. Chronić inwentarze od much. Słać mocno, żeby dobrego nawozu przybywało. Opatrzyć i naprawić maszyny żniwne, narzędzia i młócznie. Na spichrze, w razie pojawienia się wółka, usunąć zboże, a pomieszczenie wykadzić siarką lub formaliną.

Postępowanie z bydłem w czasie wzdęcia.

Pewien weterynarz leczy z jak najlepszym skutkiem tak swoje, jak i obce bydło i radzi wszystkim gospodarzom, by poszli za jego przykładem. Sposób jest bardzo prosty i w każdej chwili i na każdym miejscu zastosować się dający, wyklucza bowiem wszelkie leki, a posługuje się jedynie powierzchownym środkiem. Przywiązawszy bydło chore lub kazawszy je trzymać silnie za rogi, należy stanąć z lewej strony bydłęcia i wsparłszy się obu łokciami o bok jego, zacząć je silnie przyciskać. Ciśnienie

to powinno być mocne, przyciągłe, lecz nie szturkające. Jeżeli przyciskanie to dobrze jest zastosowane i wykonane, to skutek będzie natychmiastowy, gdyż gazy odchodzą zaczynają przez odbijanie się silne i w coraz krótszych odstępach, a po 7 minutach bydło powróci do stanu zwykłego. Dla ułatwienia wydobywania się gazów dobrze jest osadzić kij w poprzek pyska bydła. Weterynarz zapewnia, że w okolicy, w której prosty ten środek ratunkowy zyska ogólne uznanie, nigdy nie będzie wypadku śmierci bydła z powodu rozdęcia żołądka, dodaje wszakże, że skutek pomyślny zależy od szybkiego zastosowania go, w razie zaś spóźnienia i ostatecznego niebezpieczeństwa użycie trokanta stanie się koniecznym.

Długi rolników wobec państwa i samorządu.

Nowe rozporządzenie o ulgach.

Rada Ministrów na ostatnim posiedzeniu w dn. 23 b. m. uchwaliła rozporządzenie o ulgach dla dłużników Skarbu Państwa i instytucji prawa publicznego z tytułu należności prywatno-prawnych, mających charakter długów rolniczych. Rozporządzeniem wykonawczym do dekretu Prezydenta Rzplitej z dn. 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych.

Według § 1 przepisy omawianego rozporządzenia dotyczą należności prywatno - prawnych Skarbu Państwa i instytucji prawa publicznego, mających charakter długów rolniczych, powstałych przed dniem 1 lipca 1932 r. o ile przepis szczególny nie stanowi inaczej (§ 4). Ustalenie, czy dług jest rolniczy oraz czy powstał przed dniem 1 lipca 1932 r. — należy, według § 2, do właściwego ministra lub do wskazanego przez niego urzędu. Przy ustaleniu tem stosowane będą przepisy art. 1 i 2 wspomnianego dekretu z dn. 24 października 1934 r.

§ 3 ustala, że ulgi w spłacie należności, objętych omawianym rozporządzeniem, mogą polegać na: 1) ustalaniu terminu lub terminów spłat długu, także z rozłożeniem na raty; 2) obniżaniu lub skreślaniu odsetek; 3) umarzeniu w części albo w całości sum dłużnych lub też wszelkich należności ubocznych, jak oprecentowania dodatków administracyjnych i t. p.; 4) przyznawaniu bonifikaty w przypadku przedterminowej spłaty oraz przyjmowaniu zapłaty należności papierami wartościowymi po kursie, ustalonym przez ministra Skarbu; 5) ustępowaniu przy należnościach hipotecznie zabezpieczonych miejsca hipotecznego lub też wyrażaniu zgody na konwersję długów na kredyt długoterminowy w listach zastawnych na warunkach, ustanowionych dla wierzycieli, niewymienionych w art. 6, przepisami art. 18—35 rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 24 października 1934 r.

Wyżej wyliczone ulgi odnosić się będą do należności, obliczonych według stanu zadłużenia, obejmującego sumy dłużne, zaległe odsetki, koszty i inne należności na dzień, wskazany w zarządzeniach właściwych ministrów, jednakże nie wcześniejszy niż 1 listopada 1934 r. i nie późniejszy niż 1 czerwca 1935 r.

§ 4 postanawia, że stosowanie przewidzianych w § 3 ulg należy do właściwych ministrów, którzy decydować będą według swobodnego uznania. W szczególności stosowanie ulg będzie zależało od ministra Skarbu, o ile chodzi o: a) dłużników z tytułu znajdujących się w kompetencji ministra Skarbu należności, przejętych po b. państwach zaborezych na podstawie traktatów pokoju, bądź też z tytułu pozbycia majątków, przejętych w związku z wykonaniem przez Polskę tych traktatów, jak również z tytułu pożyczek i zapomóg, udzielonych na odbudowę budynków, zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działań wojennych i klęsk żywiołowych, z tytułu pożyczek inwalidzkich, należności Funduszu Gwarancyjnego za straty na nawozach sztucznych w r. 1931-32, pożyczek udzielanych na cele gospodarcze, administrowanych przez Państwowy Bank Rolny; b) nabywców obiektów likwidacyjnych, zbytych na podstawie ustawy z dn. 28 lipca 1922 r., którzy stali się dłużnikami z tytułu rent zaległych za czas przed przejęciem tych obiektów przez Skarb Państwa. Do kompetencji ministra Rolnictwa i R. R. należy stosowanie ulg w stosunku do: a) dłużników administracji Lasów Państwowych, przyczem co do należności z tytułu czynszów dzierżawnych, chociażby one powstały po dniu 1 lipca 1932 r.; dłużników z tytułu pożyczek udzielanych na popieranie wytwórczości zwierzęcej i roślinnej;

Na wystawie kwiatów w Wiedniu pokazywano najmniejszą różę świata, nazwaną „róża rouletti”. Kwiat ma zaledwie kilka milimetrów szerokości. Obok doniczki znajduje się róża normalnej wielkości.

c) dłużników z tytułu pożyczek rentowych, udzielonych na podstawie ustawy z dnia 17. 2. 1905 r. o tworzeniu włości rentowych. Do ministra opieki społecznej należy stosowanie ulg w zakresie wierzytelności instytucji ubezpieczeń społecznych. Do ministra spraw wewnętrznych należy stosowanie ulg w zakresie wierzytelności związków samorządu terytorjalnego. W zakresie stosowania ulg właściwi ministrowie działają w porozumieniu z ministrem skarbu. O ile chodzi o stosowanie ulg w stosunku do nabywców obiektów likwidacyjnych, zbytych na podstawie ustawy z dn. 28 lipca 1922 r. minister skarbu działa w porozumieniu z ministrem rolnictwa R. R.

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem ogłoszenia.

Ważne dla osadników rentowych.

Komunikat Państw. Banku Rolnego.

Państwowy Bank Rolny uprzedzał już w swoich komunikatach, że renta przeliczona została zgodnie z obowiązującymi przepisami i rozporządzeniami i że kierowanie spraw Sądu o inne przerachowania renty naraża dłużników na zbędne koszty.

Sprawa t. zw. umów dodatkowych do kontraktów rentowych, została rozstrzygnięta przez Sąd Najwyższy w Warszawie wyrokiem z dnia 1. III 1929 r. (O. S. O. 1929 str. 524) i przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 7. I. 1933 r. Nr. 11. b. X. 117/32.

W dniu 2. V. 1935 r. ogłoszony został dalszy wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w sprawie przerachowania renty za nieruchomości w Zelgnie k. 52., pow. Toruń, własność Jana i Marji małżonków Wzorków.

Wszystkie wyroki wypadły na niekorzyść dłużników, narażając ich na poważne i zbędne koszty sądowe i adwokackie.

Wspomniane wyroki sądowe stwierdzają, że, zgodnie z odpowiednimi rozporządzeniami, Państwowy Bank Rolny był upoważniony do dokonania przerachowań rent i że sprawy tychże przerachowań

DZIAŁ KOBIECY

Letnie suknie.

Dowolna różnorodność fasonów pozwala na rozwinięcie indywidualnego gustu i utrzymanie się w linii, odpowiadającej danej figurze i typowi urody. Jedne sukienki — o typie sportowym — są równe, proste w linii, inne — strojniesz — szerokie, kloszowe, na linii pasa marszczone czy w zakładki lub ułożone z przodu w fałdy, washlarze czy draperje w poprzek sukni. Spódniczki nie uwydatniają zbytnio bioder. Długość sukien jest też różnaita. Suknie na codzień sportowe są trochę krótsze niż dotychczas

(30 cm. od ziemi), strojniesz o 2—4 cm. dłuższe, a wieczorowe do kostek lub dłuższe.

Stan jest lekko skrócony, miękko marszczona górna część sukni. Wogóle obecnie największem powodzeniem cieszą się wszelkiego rodzaju marszczenia i tak: karczki lub całe staniki, a nawet w talji lub dokoła bioder z przodu lub z tyłu, a nad linją kolan puszczone wolno.

Moda poświęca wiele starań i trudu rękawom. W galerji różnorodnych fasonów widzimy rękawy: szerokie dołem, o $\frac{3}{4}$ długości lub małe bufki, (marszczone poniżej ramion), o kroju kimono, b. szerokie i ujęte w wąski pasek u przegubu ręki; niektóre są długie, proste od góry, a ozdobione u linii łokcia. Inne już u góry zaopatrzone w

wań przez sądy nie mają zastosowania do należności rentowych.

Ostrzegamy więc rolników, dłużników, aby nie dawali posłuchu różnym złym doradcom i nie wnosili skarg sądowych o inne przerachowanie renty, gdyż narażają się na przegranie sprawy i koszta procesowe.

KOMUNIKATY

W związku z egzekucjami zaległości z tytułu ubezpieczenia pracowników umysłowych i ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków przy pracy komunikujemy, że w dniu 30 kwietnia rb. na konferencji w Poznaniu uzgodniono z Kierownictwem Oddziału w Poznaniu Zakł. Ubezpieczeń Społecznych, następujące warunki spłat zaległości:

1. Każdy, zalegający z opłatami do powyższej Instytucji, winien dopuścić do zajęcia celem zabezpieczenia należności.

2. Złożyć wniosek na piśmie o odłożenie egzekucji do 30. VIII. rb. bez opłaty, o ile zaległości nie przekraczają 1-roczej składki.

3. Gdy zaległości są kilkuletnie, winien zalegający wpłacić 25 zaległości, reszta będzie mu odłożona do końca sierpnia.

4. Ulgi dotyczą tylko zrzeszonych rolników i wnioski muszą być kierowane przez Komisję Pracy T. R. P. Komisja Pracy T. R. P.

Biurowość Kółka Roln.

W czasie lustracji Kółek Roln. stwierdzono, że pomimo ciągłych upomnień pozostawia biurowość poszczególnych Kółek Roln. jeszcze do życzenia bardzo dużo.

1. Spotyka się bowiem Kółka, które prowadzą książki biurowe bardzo niedbale i nie przechowują akt kółkowych. Tak np. w niektórych Kółkach Roln., poza otrzymaniami protokolarzami do sprawozdań miesięcznych, nie prowadzi się książki protokołów zebrań. Książka protokolarna, zawierająca niezależnie od szczegółów wypisanych protokołów z zebrań Kółek, protokoły z zebrań zarządu i krótka kronika Kółka od czasu założenia tegoż jest koniecznie potrzebna w Kółku, gdyż inaczej praca w Kółku nie znajdzie należytego odzwierciedlenia.

2. Dalej bardzo często nie prowadzi się w Kółku spisu członków i kontroli obecności na ze-

braniach. Prowadzenie kontroli obecności członków na zebraniu jest nieodzownie potrzebne, gdyż nietylko zarządowi Kółka, lecz i Zarządowi TRP. nie jest obojętne jakich członków posiada.

3. Kasowość Kółek również nie jest taką, jakby należało się spodziewać. Książki kasowe prowadzone są przez skarbników Kółek niedbale i nieraz brak jest dowodów na wyasygnowanie kwoty itd. Skarbnicy wydają niejednokrotnie legitymacje członkom, nie pobrawszy należnej składki, co jest niedopuszczalne. Książkę kasową należy prawidłowo prowadzić i dobrze przechowywać. Dowody należy złożyć do teczki, ażeby się nie zagubiły.

4. W niektórych Kółkach nie prowadzi się książki korespondencyjnej. Książkę taką należy zaprowadzić. Pisma nadesłane, jak i wysyłane muszą mieć swój kolejny numer.

5. W wielu Kółkach nie ma spisu inwentarza Kółka. Należy go niezwłocznie zaprowadzić i wciągnąć posiadane przez Kółko przedmioty.

6. W najgorszym stanie znajdują się biblioteczki Kółkowe, swego czasu sprawione nietylko ze środków własnych, lecz i środków samorządu terytorjalnego. Dużo książek zupełnie zaginęło. Wymiana książek we wielu Kółkach wogóle nie odbywa się. Bibliotekarz często jest malowaną figurą — nie wie, że jest bibliotekarzem. A przecież kwestję szerzenia oświaty rolniczej stawia się, na pierwsze miejsce. Nie można znów powiedzieć żeby rolnik był najmądrzejszym i oświaty nie potrzebował, bo życie temu zadaje kłam. A więc pamiętać o bibliotekach.

W końcu nadmienić należy, że wiele Kółek Roln. nie abonuje „Kłosów”, nie mówiąc już o in. pismach fachowych. Pism tych, które zawsze są aktualne, b. często nie składa się i nie przechowuje.

Należy zatem wszelkie pisma nadsyłane, okólniki i komunikaty do Kółek zbierać do specjalnych teczek, czasopisma fachowe gromadzić i starannie przechowywać, a nie rzucać. Wielu prezosów nie ma materiału na zebrania, lecz na zebrańia Kółek nie przynoszą biuletynu i nie odczytują go. Braki te muszą być niezwłocznie usunięte.

W projektowanych zebraniach okręgowych, które przeznaczone są dla zarządów Kółek Rolniczych, każde Kółko będzie się musiało wykazać należyte prowadzoną biurowością Kółka. Od tego zależeć będzie również zaszeregowanie Kółka do danej klasy.

T. R. P.

mnóstwo zakładek lub marszczeń, puszczonech luźno dopiero nad łokciem. Cała szerokość rękawa gromadzi się poniżej łokcia. Wszelkie więc fantazje rozpoczynają się poniżej ramion, a bufki conajmniej 5 ctm. poniżej linii ramion. Pozatem widuje się imitacje rękawków: falbanki (ę), marszczone lub plisowane. Ostatnią nowością — to rękawy, które w każdej chwili można zdjąć z sukni, złożone t. zw. patentem, widocznym na ramionach i traktowanym jako ozdoba lub przypięte do sukni na dziurki i ozdobne guziki albo też przyczępione drobnym ścięciem.

Wycięcia są różnorodne: Suknie przedpołudniowe mają małe wycięcia, które ozdobione są

kołnierzami z piki, kokardą, chusteczką, krawatem itd. Przy sukniach strojniejszych wycięcia są owalne lub okrągłe, czworokątne, ozdobione ryszami, żabotami, kamizelkami, oryginalnymi kołnierzami, kwiatami. Bardzo ładnie wygląda przy sukni ciemnej wielki kwiat biały (przeważnie z piki), umieszczony tuż pod szyją.

Najulubiejszym przybraniem powiewnych sukien to falbany: plisowane, marszczone itd., naszywane z wierzchu lub stanowiące przedłużenie sukni. Bardzo ciekawą inowacją są falbany w odrębnym, ale szarmonizowanym kolorze od materiału.

Jeszcze — na życzenie jednej z Czytelniczek — kilka słów o wieczorowych toaletach, w których zaznacza się wielka zmiana. Nie obciskają już one figury, a przeciwnie suto drapowane opadają do ziemi prawie. Stany są krótkie. Wielkie znaczenie przypisuje się rękawom. Są one albo krótkie i bufiaste albo też b. długie, rozcięte powyżej łokcia i opadające w dół materiału rozciętego szalu. Często oryginalne rękawy są w odmiennym kolorze sukni. Stylowe modele, szarfy z długimi końcami, powiewne falbany, draperje staników w rodzaju kokardy, pelerynki, okalające wycięcia, zamiast rękawów, drapowane kołnierze, podszyte jedwabiem innego koloru, ozdobna klamra, girlanda z kwiatów przy wycięciu lub kwiat przy pasku w odmiennym kolorze od sukni — oto wdzięczny, prawdziwie kobiecy charakter sukni popołudniowo-wieczorowego sezonu letniego.

DOBRE RADY.

Czyszczenie butelek i słoików.

Zbliża się sezon przygotowania zapasów na zimę, czas więc pomyśleć za wczasu o czyszczeniu butelek, słoików itd.

Najpierw obmyć z wierzchu i wypłókać ciepłą wodą wewnątrz, następnie nasypać około ćwierć butelki lub słoja popiołu i dopełnić wodą, następnego dnia wypłókać. — Dobre też skutki daje: mycie surowymi kartoflami, pokrajanymi w kawałki i zmieszanymi z popiołem, (potrząsywać mocno, płókać kilkakrotnie) albo papier podarty w kawałki i zalany do połowy wodą z sodą. Na wsi używa się trawy zwanej pomurnikiem, która doskonale czyści naczynia szklane, gliniane, metalowe i inne. Dalej pokruszone skorupki od jaj, ocet z domieszką grubej soli kuchennej. Butelki po oliwie, oleju itd. wymyć można wodą z sodą i garścią ostrego piasku, wysuszone fusami, zalanymi w butelce lub słoju ciepłą wodą (fusy wchłaniają tłuszcz), trocinami wysuszone. Osad po wodach mineralnych rozpuszcza się dodaniem do wody około pół łyżeczki kwasu solnego na butelkę. Zatkane, o przykrym zapachu naczynie nalać wodą z domieszką szczypty nadmanganianu potasu, który woń usunie.

Po wymyciu suszyć, stawiać naczynie na ciepłym piecu dnem do góry, uważając jednak, aby otwory nie były zupełnie zatkane, najlepiej układać w koszach. Niedosuszone butelki, zostawiające ślady wilgoci, mogą zepsuć całą pracę i spowodować fermentowanie lub pleśnienie konserw. Wysuszone dobrze naczynia dla pewnego dopływu powietrza i niezakurzenia się obwiązać kawałkiem płótna i ustawić w przewiewnych miejscach. Przed napełnieniem konserw dobrze jest naczynia popłókać czystym spirytusem.

Uszczelnianie butelek.

Połamany listek żelatyny zalać łyżką gliceryny i rozpuścić na ciepłym piecu. W ten płyn zanurzyć zakorkowaną szyjkę butelki. Lepiej chroni od dopływu powietrza niż lak, który łatwo odpryskuje.

Zużyte korki

o przykrym zapachu należy wygotować w roztworze nadmanganianu potasu, którego wsypać do wody tyle, aby miała kolor soku czarnych jagód. W razie wyjątkowo upartego zapachu gotowanie powtórzyć. Następnie korki wymoczyć w zimnej wodzie, kilkakrotnie zmienianej, najmniej 2 godziny.

Z okwitłych tulip i hiacyntów

nie odrzyna się liści, lecz dalej polewa się cebulki, aby nabrały siły i w następ. latach w ogrodzie zakwitły.

Kobiety francuskie domagają się prawa głosowania. w tym celu ustawiły na placu Monmartre urnę, do której demonstracyjnie oddają swoje głosy na panią Weiss. Gdy wkroczyła policja, zaatakowały ją.. puderniczkami.